

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/119/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120208212
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120208212.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: Y. E., U.. XX.X.XXXX, R. H. XX, D., zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31340890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47232471, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 150 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

III. Žalobkyňa m á voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou z 9.7.2020 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 446,25 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že v predchádzajúcom spore 14Csp/80/2018 bola ako spotrebiteľka úspešná s vydaním bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odcitovala časť odôvodnenia rozsudku zo dňa 21.6.2019, podľa ktorého spotrebiteľská úverová zmluva uzavretá medzi stranami neobsahovala niektoré povinné náležitosti a to celkovú čiastku na zaplatenie, druh úveru, predpoklady použité na výpočet RPMN, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalobkyňa zaplatila nad istinu úveru 146,25 Eur, čo predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného. Ohľadom neprijateľnej zmluvnej podmienky týkajúcej sa započítania úhrad súd vychádzal zo záveru, že táto podmienka nebola individuálne dojednaná a zhoršuje postavenie dlžníka oproti § 566 Občianskeho zákonníka, pretože určuje spôsob započítania platieb proti vôli dlžníka. Žalobkyňa v tejto žalobe poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu uplatneného nároku, ktorého výšku odôvodnila sumou 146,25 Eur, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil na jej úkor a sumou 300 Eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe tvrdenia žalobkyne a jej nárok poprel. Vyslovil názor, že žalobkyňa svoj nárok neodôvodnila relevantným spôsobom a že mala zrozumiteľne uviesť, či a ktoré jej práva ako spotrebiteľa boli porušené postupom žalovaného. Rozhodujúcou je úvaha súdu, ktorá smeruje k zisteniu primeranosti zadostučinenia v peniazoch a to podľa konkrétnych skutkových okolností tohto prípadu. Súd má prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Žalovaný ďalej poukázal na to, že vyplatil žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 446,25 Eur (správne 146,25 Eur) a už táto okolnosť, že súd vyhodnotil zmluvu ako bezúročnú a bezpoplatkovú je pre žalovaného dostatočne tvrdou sankciou, keďže strata akejkoľvek odplaty za

poskytnutie peňažných prostriedkov má pre neho nezanedbateľný ekonomický dosah. Navyše by išlo voči nemu o dvojnásobný postih, čo je v právnom štáte neprípustné. Poukázal tiež na to, že žalobkyňa sa v konaní 29Csp/86/2020 domáha od žalovaného primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 760,70 Eur, ide o zjavne špekulatívne konanie, ak bez preukázania akejkoľvek nemajetkovej ujmy zahlučuje súd niekoľkými žalobami v totožnom časovom období a jej konanie sa tak javí ako zneužívanie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu.

3. Žalobkyňa právo na repliku nevyužila.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, výsluchom žalobkyne, spismi tohto súdu 14Csp/80/2018 a 29Csp/86/2020 a zistil tento skutkový stav:

5. V spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 14Csp/80/2018 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 146,25 Eur a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, podľa ktorej platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú v poradí poplatky, úrok z omeškania, úrok z úveru a splátka istiny úveru. V žalobe nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia odôvodnila tým, že v zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi stranami XX.XX.XXXX chýba druh úveru, doba trvania zmluvy, RPMN a celková čiastka na zaplatenie, predpoklady použité pre výpočet RPMN a výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov.

6. Z uvedeného spisu vyplýva, že strany uzavreli predmetnú zmluvu, ktorou žalovaný poskytol žalobkyni úver 2.000 Eur s ročnou úrokovou sadzbou 24,50%. Dohodnutých bolo 70 splátok po 60,27 Eur a komplexný súbor poistenia. V zmluve bolo uvedené RPMN 29,13%, jeho priemerná hodnota 18,29%, celková výška nákladov 1.796,09 Eur, dátum splatnosti prvej splátky, dátum konečnej splatnosti úveru, dátum splatnosti každej mesačnej splátky a uvedené je aj to, že celková čiastka úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom.

7. Rozsudkom č.k. 14Csp/80/2018-83 zo dňa 21.6.2019 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni titulom vydania bezdôvodného obohatenia sumu 146,25 Eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 1.6.2018 do zaplatenia a zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach k tejto Zmluve o úvere v článku 5 bod 5.6 v znení: „Platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa Sadzobníka, 2. sankčný úrok, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru“ bola určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, súd dospel k záveru, že v zmluve bola vyššia RPMN ako v skutočnosti (podľa súdu reálne bola vo výške 27,51%), čo však nie je v neprospech spotrebiteľa. Súd však súhlasil so žalobkyňou, že absentuje celková čiastka na zaplatenie, predpoklady použité na výpočet RPMN, ako aj druh úveru, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že celkovo z predmetnej úverovej zmluvy zaplatila žalovanému 2.146,25 Eur a preto súd konštatoval v rozsudku, že žalovanému mala vrátiť len 2.000 Eur a preto suma 146,25 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného ako plnenie bez právneho dôvodu. Vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky súd odôvodnil tým, že žalovaná podmienka zhoršuje postavenie dlžníka oproti ustanoveniu § 566 Občianskeho zákonníka, pretože určuje spôsob započítania platieb, ktorý by bol proti jeho vôli, pokiaľ by dlžník logicky žiadal započítať platbu výlučne na istinu dlhu. Poukázal tiež na to, že zmluvná podmienka bola súčasťou Obchodných podmienok žalovaného, ktoré žalobkyňa nemohla ovplyvniť a teda nebola individuálne dojednaná. Proti uvedenému rozsudku sa žalovaný neodvolal, preto nadobudol právoplatnosť dňa 19.7.2019.

8. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, že postupom žalovaného je vznikla len majetková ujma, ktorú jej žalovaný už nahradil na základe predchádzajúceho rozsudku. Dodala, že žalovaný ju vyzýval na úhradu jej záväzku a predchádzajúce súdne konanie, na ktorom sa zúčastnila aj pojednávania, jej spôsobilo stres.

9. Žalobkyňa si voči žalovanému uplatnila ďalší nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. vo výške 760,70 Eur a to v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 29Csp/86/2020. Tento nárok však odôvodnila z iného predchádzajúceho sporu, konkrétne vedeného pod sp. zn. 9Csp/80/2018, v ktorom bola úspešná s podobným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale z celkom inej úverovej zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi stranami dňa 6.10.2010.

10. Je nepochybné, že predmetná zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu citovaného zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie tejto prvej vety § 3 ods. 5. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016, v ktorom Najvyšší súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

17. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje“.

18. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyššie uvedený vyslovený právny záver. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia povinností žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

19. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

20. Súd v tomto prípade vyhodnocoval závažnosť porušenia práva žalobkyne ako spotrebiteľky zo strany žalovaného, pričom vychádzal, pokiaľ ide o jeho rozsah, z odôvodnenia predchádzajúceho rozsudku, pokiaľ sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, inak by nebola splnená zákonná podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva žalobkyňou. Relevantné bolo zistenie, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba uvedenie druhu úveru, celkovej čiastky na zaplatenie a predpoklady použité pre výpočet RPMN. Uvedené pochybenie žalovaného však súd nepovažuje za vážne, keďže neuvedenie týchto náležitostí nemohlo mať vplyv na rozhodnutie spotrebiteľa, teda žalobkyne, uzavrieť danú úverovú zmluvu. Pokiaľ ide o celkovú čiastku na zaplatenie, v zmluve pri jednotlivých náležitostiach sa uvádza, že táto je súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa, ktoré v zmluve vyčíslené sú. Je potrebné rozlišovať medzi tým, že absencia týchto povinných náležitostí zmluvy zo zákona spôsobila fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a tým, či ide o také nedostatky zmluvy, ktoré odôvodňujú priznať nárok aj na primerané finančné zadostučinenie a v akom rozsahu. Pokiaľ ide o absenciu predpokladov použitých pre výpočet RPMN, pri posudzovaní tejto náležitosti ani súdy nie sú jednotné a nevymenovanie týchto predpokladov v zmluve, pokiaľ sú uvedené ako iné povinné náležitosti zmluvy, nepovažujú za dôvod pre zákonnú fikciu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Preto ani tento nedostatok v zmluve uzavretej stranami nemožno považovať za vážny. Tento záver súd prijal aj vo vzťahu k neuvedeniu druhu úveru. Túto náležitosť je potrebné hodnotiť v kontexte s § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., v ktorom sú vymenované formy spotrebiteľského úveru, a to pôžička, úver, odložená platba alebo obdobná finančná pomoc spotrebiteľovi, teda v predmetnej zmluve táto náležitosť bola uvedená. Nepochybne spomínaná zákonná fikcia, ktorá odopiera žalovanému právo na odplatu za poskytnutý úver je pre žalovaného závažnou sankciou a pre žalobkyňu ako spotrebiteľku výrazným zadostučinením. Vzhľadom na už citované závery, či už odvolacieho súdu alebo Najvyššieho súdu SR základ nároku aj v tomto prípade je daný, podľa súdu však tieto skutočnosti ovplyvňujú výšku nároku, ktorá nemôže byť vysoká a súd nesúhlasí s tým, aby mala zodpovedať výške bezdôvodného obohatenia, ktoré navyše žalovaný žalobkyni aj zaplatil, nakoľko išlo by o dvojitý postih žalovaného. Vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke súd poukazuje na to, že v nej uvedený spôsob započítania platieb bol bežnou praxou bánk. Žalobkyňa touto zmluvnou podmienkou neutrpla žiadnu ujmu a preto po zohľadnení všetkých týchto okolností daného prípadu súd považoval finančné zadostučinenie vo výške 150 Eur za napĺňajúce požiadavku primeranosti ako aj napĺňajúce funkciu zadostučinenia pre žalobkyňu a sankcie pre žalovaného a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

21. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže rozhodnutie záviselo od úvahy súdu platí zásada, že žalobca bol v spore úspešný a preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému, nakoľko súd nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

22. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť

podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.